

ב האי עמלא ליכא הוא מטעם דהמצוה הוא קודש והיה הוא ותמורתו והיינו השכר קודש ואסור ליהנות מקודש דהוי מועל בהקדש ורק בעוה"ב יהיה אפשר ליהנות, ואפשר היה דדוקא במצוות הכתובות בתורה כך, אולם במצוות דרבנן או הידור מצוה איכא שכר בעוה"ז לכך קאמר **"הנרות הללו"** היינו אפי' נרות ל' רבים שהם רק הידור מ"מ קודש הם יש בהם קדושה ואין מקבילין עליהם שכר בעוה"ז. **(קדושת יו"ט)**

ביאור בנוסח מעוז צור

רוב בניו וקניניו על העץ תלית - יש להקשות דהא אמרו (מגילה) דהוי לו לבניו ר"ח בנים כמנין ורב בניו אולם רק י' נתלו והיאך אמר כאן דרוב בניו על העץ תלית, ויש לתרץ למאי **דכתב ה"ח** (יו"ד סי' מ"ג סק"ז) דכל שויר הוי פחות ממצוי, **וביאר ביד שאול** שם דשויר מקרי מה שהוא פחות מנלקח, אמנם אם הנלקח הוא דבר חשוב ועיקר כמו קומץ המנחה שולקח הכהן ונשאר הרבה עכ"ז נקרא שיירי מנחות משום דההם העיקר הוא הקומץ לכך השאר נקרא שיירי, לפי"ז יובן נמי כיון דאלו י' בניו היו החשובים שבבניו לכך מיקרי רוב והשאר נקראים שיירי. **(בית פנחס)**

עוד ביאור בנוסח מעוז צור

ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים - ידועה קושיית הב"י (מקור הקושיא הוא כבר במאירי בסוגיא דחנוכה) למה קבעו ח' ימים הא היה שמן ליום אחד והרי הנס היה רק ז' ימים, וחד מן התירוצים שכיון דגם ביום א' כששפכו השמן עדיון נשאר בכד השמן ועכ"ז דלק יום שלם הרי גם ביום א' היה נס, ולפ"ז זה הביאור **"ומנותר קנקנים"** והיינו שנשאר בקנקנים שמן מזה **"נעשה נס לשושנים"**, ובזה בין תבין אשר בני בינה **"מי שמונה"**. (ש"ת מהרי"א)

צריך להדליק לבד, והנה לכאורה היאך מהני מה שהדליקו הא הוי דרך נס ולא קיימו בזה מצוות הדלקה תן לה כמדתה מבוקר עד ערב, אולם למשכ"ח הנמוקי" דאשו משום חציו יובן, והו"ו **"על ידי כהניך"** דווקא דהדלקה עבודה וע"כ דאשו משום חציו, ולזה הובן שהיה גם ביום א' נס ולכך **"וקבעו שמנות ימי חנוכה"**. **(דורש טובים)**

ביאור ב' - כיון דההדלקה היה על ידי הכהנים היו חייבים לבוא לידי נס

עוד יש לבאר בדרך זו ידועה קושיית הקובץ דהוי יכולים לבטל השמן טמא ע"י שיטפוף ע"י צרצור קטן ויבטל ברוב, **ותי'** דאין מבטלין אסור לכתחילה, אולם ידוע **שיי ה"ח** (סי' תרכ"ו) בדמיוה מבטלין איסור לכתחילה דכל טעמא דאין מבטלין דאין ליהנות מאיסור, ומצוות לאו ליהנות נתנו, אולם גם הא ליתא דהא **הקשה הריטב"א** (ר"ה) דהיאך אמרו מצוות לאו ליהנות נתנו הא איכא שר על המצוה, ותי' דהוי גרם הנאה דהא שכר מצוה בהאי עמלא ליכא ומה שמקבל בעוה"ב הוי גרם הנאה יעו"ש היטב, ליה דאם שכר מצוה בהאי עמלא ליכא מבטלין איסור לכתחילה בשביל מצוה ואי איכא שכר אסור דבכה"ג ליהנות נתנו.

והנה נודעת בשער בת רבים חידושיה דמרן **החת"ס** (פר' פנחס) דהכהנים איכא בהו שכר מצוה, דכיון דשמעו הכל מפי הגבורה וכדאיתא במדרש דעשה להם מחיצה נפרדת ושמעו הכל, א"כ יש להם שכר דאל"ה הוי באיסור בל תלין, **ובזה יובן** כפתור ופרח **"ע"י כהניך הקדושים"** והיינו דההדלקה היה ע"י הכהנים ולא היו יכולים לבטל השמן ואפי' דהוא למצוה דהא גבי כהנים איכא שכר מצוה בעוה"ז ליהנות נתנו אף המצוה וההכרח היה לנס השמן, ולכך קאמר **"וכל שמנות ימי חנוכה"** דק כיון שהיה ע"י הכהנים היו צריכים לנס של ח' ימי החנוכה. **(מחמדי התורה- גליון ב')**

ביאור בנוסח הנרות הללו

הנרות הללו קודש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם - הנראה לבאר דהנה אחד מהטעמים דשכר מצוה

ערוגות הבושים (סי' פ') כתב דפלוגתתם אי איסורי שבת הם איסור גברא או חפצא.

דף ע"ד

ברירת עצמות דגים מתוך דגים

פסולת מתוך אוכל לא יכירור ואם בירר חייב חטאת - הנה כתב **המהרש"ם** בדעת תורה (סי' שי"ט ס"ד) דלפ"ז יש לחשוש לברור עצמות הדגים מתוך הדגים שכתב דהא הוי בורר פסולת מתוך אוכל , ואין להתיר משום סכנה דאפשר לו שלא יאכל, וכתב שצריך לומר דכיון דא"א בענין אחר שרי, והיינו דהוי דרך אכילה כך לפי קטא **דכתב המנ"א** (סי' ש"כ סק"ז) דאיסור ברירת פסולת מאוכל היא לפי שאין דרכו בכך, ועעו"ש שצידד להתיר בכמה גוונים יעו"ש היטב, והנה **המ"ב** **בביאור הלכה** הביא דברי **המאמר מרדכי** דיש לזהר לעשות כן, ומ"מ התיר וכתב דהעולם אין נזהרים בזה ולימד זכות על אלו שעושים כן, **ויעו' בחזו"א** (סי' נ"ד) שפסקעק על ההיתר הזה, אלא דמאי שכתב המהרש"ם להצד לאסור כיון דאפשר לו שלא יאכל קשה לי הא מענג השבת בבשר ודגים.

האם מותר להכין סלט חתיכות קטנות

(ע"ב) **האי מאן דפרים סילקא מחייב משום טווחן** - הנה נחלקו הפוסקים אם מותר להכין סלט ירקות שהם חתוכים לחתיכות קטנות בשבת, והפוסקים הביאו ראייה מדברי **הרשב"א** (בש"ת ח"ד סי' ע"ה) דהא דאסרו לפרום סילקא משום טווחן הני מילי אם כדי לאכלו למחר אבל אם עושה לאכלו לאלתר מותר דדמי לבורר מאי מתוך פסולת שהתירו אם אכלו לאלתר, וכ"כ **המאירי** (שבת קיד:) **והב"י** (סי' שכ"א) הביא דבריהם ומ"מ כתב דלעשות חתיכות גדולות קצת, **ובמאמר מרדכי** (סי' שכ"א סק"ז) כתב דהוא חומרא בעלמא ויכולים לעשות חתיכות קטנות, וכן הסכימו לדבריו **בש"ת זבחי צדק** (ח"ב סי' כ'), **ובאגלי טל** (מלאכת טווחן ס"ק כ"ד), **אולם החזו"א** (סי' נ"ז) חשש והחמיר לעשות קצת חתיכות גדולות.

דף ע"ה

מפני מה פסק הרמב"ם כשמואל- ופי' דהבעש"ט בגמ' זו

שוחט משום מאי מחייב רב אמר משום צובע ושמואל אמר משום נטילת נשמה- **בש"ת חכם צבי** (סי' צ"ב) ביאר דהא דפסק הרמב"ם כשמואל ולא פסק כרב כיון דס"ל אין צביעה באוכלים, **ובתח"ס** ביאר דמאי דקיי"ל אין צביעה באוכלים היינו למאי דקיי"ל אין עיבוד באוכלים וה"ה שאין צביעה באוכלים אולם רב ס"ל כמד"א יש עיבוד באוכלין, ולכן פסק הרמב"ם כשמואל כשי' הרמב"ם דאין עיבוד באוכלים, **וידוע מאי דמיתאמרה משמיה דהבעש"ט** הק' דשאלת הגמ' על הא דבביאת משיחנו שוחטים היצר, ולכך פריך מפני מה שוחטים אותו לא לשם כך גברא להחטיא האדם, וביאר משום צובע שלוקח עבירה וצובעו למצוה ולכך יתחייב.

התנצלות: מריבה החומר על חנוכה מדור חמדת הדף הוא **בפורמט טקסט**

למיפסק דחיב על כל אחת ואחת, **ותי'** דהיא"נ דהרמב"ם פסק כן ומטעמא דספך חולין לעזרה, ויעו"ש **בלחם משנה** שתי' הקושיא על הרמב"ם בדרך נפלא.

גדר דין מתעסק

(ע"ב) **נתכוון להגביה את הלולש והגביה את המחובר פטור**- והטעם דהוי מתעסק הנה הגדר מתעסק נחלקו האחרונים **דהרעק"א** (מהדו"ק סי' ח') כתב דודאי דנעשה העבירה אלא שפטור מקרבן דבשוגג היה לא חיביה התורה קרבן, וחיליה מהא שכתב **החוו"ד במקור חיים** (סי' תל"א) דמי שיש לו חמץ בביתו בפסח ואינו יודע עכ"ז עובר באיסור ע"כ דאפי' שמתעסק מ"מ עובר, אולם מדברי **המהרי"ל** (בש"ת סי' קל"ח) לגבי אדם שרואה שחבירו נפסקו לו ציציתיו אם צריך לומר לו או כיון דהוי מתעסק פטור וכתב שאי"צ לומר לו, ויעו"ש **באור שמח** גירושין (פ"א ה"י) דהוכיח כן דהא נמי מדעת הרמב"ם, **ובשו"ת מנחת ברוך** (סי' ט-י') שהאריך טובא בכל דיני מתעסק.

השתחוהו לע"ז ולבו לשמים מה דינו

הרי לבו לשמים - וכתב רש"י דאם השתחוה וידע שהוא בית ע"ז אולם לבו לשמים אין כאן חיוב, והיינו דחיוב חטאת ליכא, ומ"מ איסורא מיהו איכא, **והקשה בבאר שבע** (כריתות ג.) דשם כתב רש"י דאפי' איסורא ליכא ומטעמא דאפי' לכתחילה מותר לעשות כן, יעו"ש מה שתי', והאריך בזה עוד בספר **קרבן אליצור** דף ע"ד.

דף ע"ג

ביאור הא דנקט לישאנ מ' חסר אחת

אבות מלאכה ארבעים חסר אחת - הקשו גדולי המפרשים למה נקט כהאי לישאנ ארבעים חסר אחת **יע' בתוי"ט** שהקשה כן, **ובתוס' חדשים** תי' דסמך עצמו כמו במשנה של ל"ט מלקיות ש"כ נקט כן, **והתוי"ט** הביא משם בנו של הבית יוסף דמילתא אגב אורחא קמ"ל דאבות מלאכות נגד מ' מלאכות שבתורה, **והיעב"ץ** במים חיים תי' דאי גם אחרישה השנייה חייב מובן דהוי **מ' ועוד** תי' דכיון דממלחו והמקבדו ומעייילין נמי משרטט, **ועוד יש לתרץ** למאי דמסקינן לקמן עד. דכותש נמי אב מלאכה א"כ איכא מ', והא דלא חשיב ליה דהא עני אוכל בלא כתישה (כ"כ המהר"ם שם וכן בהרש"ש) ובזה יובן שפיר.

ביאור חילוק הלשון גמ' דילן והרמב"ם

(ע"ב) **הזורה והחורש** - והנה הרמב"ם לא נקט כל' הזה אלא הזריעה החורשה וכו' וכבר הקשה **הפרימ"ג** לפתיחה כוללת להל' שבת מ"י דלא נקטו על שם הפעולה כהרמב"ם ונקט על העושה, ותי' עפ"י דאם דפריך הירושלמי ליתני המושיט ומשני דבכולן סגי חד ומוושיט בעי ב' בנ"א, ולכן לא תני ואי הוי תני ל' הפעולה וההושתה היה יכול לכתוב גם הושתה, **והתוי"ט** תי' דכיון דמנינא אתי לאשמעינן שמהיה העושה על כל אחת ואחת לכך שפיר נקט ב' העושה, **ומהרי"ם** **בנעט** במגן אבות תי' דהרמב"ם לשי' דמלשאצ"ל חייב הרי דלא בעינן שיהא העושה מכון לפעולה והעיקר היא הפעולה לכן נקט כן, משא"כ תנא דגמ' כר"ש ס"ל דמלשצ"ל פטור הרי דתנא בהעושה לכך נקט כן, **ובשו"ת**

חמדת הדף

מסכת שבת מדף ע"א- ע"ו

דף ע"א

אכל כמה צייתי מזונות ואין בו יחד כזית דגן מה מברך לאחרונה

אכל שני זיתי חלב בעלם אחת ונודע לו על אחת מהן וחוזר ואכל כזית בהעלמו של שני - ולמסקנת הגמ' הודה רבא לאביי דאפי' הביא קרבן על אחד מהם נתכפרו כולם משום דראשוני עם השני בהעלם אחד והשמן עם השלישי, ולפי דברי הגמ' **היאך חידש בש"ת ארץ צבי** (ח"א סי' ק') דמי שאכל כמה כזיתים של לעקעך אולם אין בהם כדי כזית דגן חילוקו בהו הפוסקים אי יכול לברך על המחיה או בורא נפשות, **ובספר ברכת הנהנין** להרב ז"ל (פ"ג ה"ב) כ' דיש לחוש לאכול עוד כזית שברכתו האחרונה הוא על המחיה ועוד כזית שברכתו האחרונה בורא נפשות בודאי, ואל"ה אין לו יכול לברך דברכת מעין שלש אינו פוסט את בורא נפשות וכן לא להיפך, ונה"ל דמהני גרידה וקרבן של זו פוסטת את של זו לכן בפשיטות יכול לברך בורא נפשות דהוא ודאי בכל הני כזיתים שי שיעורו משאר מינים הצריכים בורא נפשות.

בפרשת חטאת האם אומר יה"ר אם נתחייבתי חטאת

(ע"ב) **אשם ודאי לא בעי ידיעה- וברש"י** דלא דמי לאשם תלוי דספק חטאת דהתם ספקיו אינו ודאי נקיבה, **והקשה המגן אברהם** (סי' א' ס"ק ר"א) דמדברי הגמ' משמע דאילו הוי דמוין שפיר הוי מצי למיעבד כמו במעילה וקשה הא חטאת אליבא דכול"ע בעי ידיעה בתחילה וליכא מחלוקת, ולכך פסק דלא כדברי הב"ח שם דבתפילה לאחר פרשת החטאת יאמר אם נתחייבתי חטאת יה"ר שיהא זה וכו' ולהנ"ל דחטאת בעינן דווקא בודאי ידיעה לא יכול לומר כן, **ובחי' המאירי** גם הקשה כבעי"ז וכתב **בשמעת** הדברים דאף בחטאת קי"ל דלא בעי ידיעה, **ויעו"ש** **במקמה חדשה** שהאריך בזה עוד, **והמהרש"ל** כתב דיכול לומר גם בחטאת **והעלו הב"ח והדרישה** כדעת המהרש"ל, **ובשו"ת לב חיים** (ח"א סי' י"ט) הסכים לדעת המהרש"ל ותי' על קושיית המג"א דהא דקם נתחייבתי חטאת פי' שמא עברתי בשוגג ונודע לי אח"כ ונתחייבתי אלא שעתה שכחתי, **ובערון השולחן** פי' דהכוונה כאילו הקרבת חטאת היינו בידיעה ויעו"ש **האלף לך שלמה** (סי' א'), **ובשו"ת מחנה חיים** (סי' א'), **ובשו"ת לבושי מרדכי** (ח"א אור"ח סי' ב').

דף ע"ב

הטעם דצ"ח קרבן אחת משום חשש חולין לעזרה

בעל חוש בעילות בשפחה חרופה אינו חייב אלא אחת - כן פסק הרמב"ם (פ"ט מהל' שגונות ה"ה) והקשה **בשמלה חדשה** דהא הרמב"ם פסק (שם ה"י) דבעינן ידיעה בתחילה וא"כ הו"ל

מדור זה נודע ע"י מוקיר רבנן אהוד יששכר ה"ו לע"נ בהירה בת בתיה

שאלה מ"ה) מי שנעשה בר מצוה ביום השבת של חנוכה, האם בהדלקתו של ערב שבת יוכל להוציא הגדול ידי חובת הדלקת נר חנוכה ?

שאלה מ"ו) האם מותר להטעין פלאפון בבית הכנסת והאם צריכין לשלם עבור ההטענה לביה"כ?

פתרון לחידודא גליון כ"ז – פרי יוצא

שאלה מ"ז) איזה משנה מובאת יותר פעמים משאר כל המשניות בתלמוד בבלי?

שאלה מ"ד) היכן מצינו דבין השמשות של ערב שבת חמור משבת עצמא?

מ"ג) המשנה מאכילין את העניים דמאי, ויע' בליקוטים שבסוף ס' מהרי"ל שכתב מעויד' תמהתי על מתני' מאכילין את הדמאי למה היא נשנית כמה פעמים בש"ס יותר משאר המשניות, וההות' יו"ט על המשנה מערבין בדמאי דברי מהרי"ל אלו.

מ"ד) בגמ' (שבת קלג:) במוהל שבא בבין השמשות דערב שבת ואומרים לו שלא יספיק לעשות המילה בשבת בזמנה והרי חבורה יעשה וקיים המצוה לא קיים, וענוש כרת, וחמור משבת דהא בשבת התירו למול לכתחילה.

מדור זה נכתב הרב שמעון בן בריינא והרב חיים ברוך יהודא בן הינדא שרה שליט"א

מכתבים למערכת

מכתב מאת הגה"מ מורנו משה סופר שליט"א - רב דק"ק ערלי

בעזה"ת
יום ד' יום השאלה
(בתול) לסדר "וכל
אשר הוא עשה ה' מצליח
בידו - תשע"ג לפ"ק

שפעת שלומים, מנבחי מרומים,
בלי הפסק לילות מימים, לכבוד חתן
ידיד נפשי הרב הגאון המפורסם לשבח ולתהלה
עשה פלא בנש"ק כש"ת מוה"ר שלמה שוורץ שליט"א מגיד
משרים ומשריב תורה בשכונת קטמון בשירות"ה הא לן בתושב"פ
רבינו שיעורין יום ליום ביע אומד בקל וחומר, והא לן בתושב"כ
השולח אמתו ראיה "מחמדי התורה" בן זיונו, בכל הארץ יצא
קום שמחים בצאתם וששים בבואם, אלפי ישראל נהנים מאורו,
אשרי שלו ככה, מה ישא ברכה, לעלות במעלות הקודש במנוחה.

אחדש"ת באה"ר - אני בתוך הגולה פה לונדון, חרוק מכתלי
הישיבה ובהי"ד ובדין אין מעט ריקון מד"ת לא ינ"ק ולא חל"ם
מפספוט דאורייתא של תלמידי הישיבה הקידים המסולאים שיחי'
ואמרתו הלא ימי חנוכה קרב ובא שלח נא ב"ד תשלח, איזה
אמרים בעניני דיומא שעלתה במחשבותי בשבוע זה, בהבטי
אל מצותיך עניני חנוכה והפרשה בדרך העברה בעלמא, ואתם
הדברים בה ובתורתו הק' תעשו מהם מטימים לאבינו בשמים
כאשר אחיה הבערה גדולה בקפידה ה' ישרים משמחי לב לברוא
שמים חדים וליסד ארץ חדשה יגדיל תורה ויאדיר.

ולחיות שנזכרת ושיש בעבר הצניע לי מעלת ידידי שארי היקר
שיחי' ברוח גילה, השפחת פתוח ומקום מוכן בשבילי ללון
באהל של תורה שלח, אמרתי ומה הפעם הגדולה הזמן לקבל
הצעתו ולהיות מדפוס שערך, וראשונה אני שולח אמרים תיקון
גדול בתורת אשר עשה בשפרכה (וישב) שכדאי לתת לו פרסום גדול,
ואגב גרתי מאחר עוד מטע הערות והארות בדין בעתה, ואם ימצא
הדברים ראויים או יתן להם מקום באכסניא החשובה שלו ויש"כ
ותשלח לו.

בתורת משה בפרשתינו (וישב) בפסוק היא מוצאת (היא מפנקת
של המה"ח) שיק ששטע מרבו דברי אנדה ורשע לו לזכרון או
מחני תיאור הבחורים הצדיקים בני רפ"ס והנה הדיבור הלו יצא
במשובש והדברים כמו שהם אין להם שחר.

ויגעתי ומצאתי בס"ד צהר נעשה לתיבה וזכיתי לעמוד על עיקרון
של דברים יאמרו יאמרו מצוה להניחה למטה מעשרה לפרסמה בשער
ברבים וחביבה מצוה בשעת הקריאה וזכר תורת משה
במצוות השבת גרוסה ויתמלא העולם בשמים מדבורת קודש של
מון השמחים כנתינתם מסיב (נחמד מחמתו יהיה למדאני אסא
לאורו ואורו להתקפא לחישי חתן ידון המלחש ונגנס מלחש
ויוצא עסיב באורייתא תדירא, וסופה זו יצאה מחת"י בדרך צחות
לכבוד שמחת השבת שבכ ברכות במעונו שמים ומעון אחי הגאון
הצדיק רבי עקיבא מנחם מנחם בעל המעדני סופר, שבמחיצת
קדושת של הנשיא עט"ר אאמ"ר שליט"א בבית מדרשו בעיק"ק
ירושלים ת"ו, שהחזיק יעלה יפה יפה לפני עדי עד, ואנחנו
כולנו יחד נזכה בקרוב לראות מעד עד, עד הספוק השלישי, כי
נכסוף וכספנו לבית אבינו לראות מהרה בתפארת עוון להעביר כל
מיני הגללים מן הארץ, ואנחנו בשם ה' נזכיר ונפתאום יזוא המלך
אל היכל ונזכה לאורו ומלכו בראשינו.

וקודם שאנתק זה הדיבור בתוספת התיקונים הנצרכים צריך
להקדים על נכון שורשן של דברי חז"ל המובאים שם שעליהם נבנתה
האמור.

ש"ס (כתובות סז): דרשו דנוח לו לאדם שפיל עצמו לתוך כבשן
האש ואל יליכין פני חבירו ברבים, ולמדו זאת ממנו כדכתיב בה
היא מוצאת והיא שלחה וכו' הכר נא וכו' וכתב רש"י אעפ"י שבאת
לישרף לא גילתה חברה אל א"כ יגלה הוא ואם לא יגלה תשרף.

ובתוס' שם הבאין דר"ח גרס היה מוצא בלא א"ף כמו ויצא אש
בציון, והקשה החת"ס בדברי ר"ח נפלאים המה דלמה הוצרך
לחידוד הגדול הזה וידענו כבר לדשריה אלה מהם שקדם
הדיבור שאמר יהודה הוציאוהו ותשרף, ועיין בחי' ההפלאה כתובות

שם שכבר פתח לה להאי פרשאה והקשה כן והעלה ליישב דברי
ה"ח כפולפולא חריפא כדרכו בקודש, ועוד הביא אמור דבר יקר
ע"ז מאי הגאון הקדוש רבי צבי הירש זצ"ל, עיני"ש ב' אופנים אופן
ואופן מאלו האופנים מלאכים בדמות אנשים.

עוד צריך להקדים ותפוס בלבות בני ישראל, מסקנת הש"ס
(סנהדרין נב) דמצות הנשרפין מנסינים לתוך פיו ותפילה של אבר
ורותחת ויורדת לתוך מעיו והיא שריפה קלה שהנשמה נשרפת
והגוף קיים כעין מיתת בני אהרן, ומה שהיה למדים מדון פרים
הנשרפים דהו"ל שריפת גוף התבמה כולו דדרשין ואבהת לדרעך
כמוך ברוך לו מיתה יפה ע"כ.

ועתה אח"כ לה בנין דבר מן חומר, והני מעתיק דברי
הח"ס בצירוף התיקונים בחצאי לבניה ומאידך לשונות המוקשין
מוקפין חומה בסוגריים בצורת בריש ירחא.

היא מוצאת והיא שלחה אל מתיא וכו' ואמר הכר נא ופרש"י הכר
נא פני בוראך ואל תאבד ג' נפשות (והוא מדברי חז"ל סוטה י' ושם
איתא הכר נא פני בוראך ואל תעלים עיניך ממני אלא שרש"י שינה
וכתב ג' נפשות, ודבר גדול דבר הנביא כאשר יבואו) ותוס' כתובות
(פ' וי) מוצאת דמוצאת דהינו) מיתת מרבינו תנאלא דגרים מוצת)
כמו ויצא אש בציון (ו' ו' תנאלא פ') (ו' ו' דרשו פ' דברי של רבינו
תנאלא הן אמת) דנפשות הנשרפות בדין תורה בתפילה של אבר
שהגוף קיים והנשמה יוצאת, אבל ממדרש חז"ל (ברכות מג) (התם
בכתובות מהיא מוצאת) דנוח לו לאדם להפיל עצמו לתוך כבשן
האש ואל יליכין פני חבירו ברבים (והיוני) אש שהיה שריפת הגוף,
ומנ"ל זה? שמה לו מסרה עצמה תמר אלא לשריפה שעי"א אבר
שהיא מיתה הקלה, אלא? ע"כ שפירש מוצת שריפת הגוף כמו
ויצא אש בציון שהוא שריפת גוף העיר והמקדש, וכמו כן עמדו
להצית את תמר ומסרה נפשה לשריפה החמורה, וא"ש הדרשה
והיונו כמות רבינו גנאל.

וטעם פסק של יהודה (לדונה בשריפה) משום שהייתה בת כהן
(כדאיתא במ"ר) והרמב"ן פ' (דהנמוס היה) (שכן היה ע"פ
נימוסיהם שהשכל או היחס היה יכול לדונה כרצונו) והפסק"א אי
שורש המיתה הוא (ה') ע"כ דין תורה (כמה"ר) א"כ ראייה לדונה
בדין שריפה שמדין תורה שריפת נשמה והגוף קיים משא"כ אם דן
אותה נימוס המדינה.

ועוד איכא בינייהו אי בדין תורה וכישראל, (הר"ק קיימ"ל דאשה
החייבת מיתה אין ממתינת עד שתלד דאין הישראל מצווה על
העוברים, והיונו דקאמר היא מוצאת היינו (לפי ר"ח) כמו ויצת אש
בציון) שריפה ממש כפירוש ר"ח.

ומענין לענין אמתו ענין לקשר פסוק זה לחנוכה. י"ל בהקדם דברי
מן דיבור הסמול להל"ל ב"ד הכר נא, ומייתא שם דרשת חז"ל
(סוטה י') בהכר בשכר בישרוהו והסוף מין להמשיכים ול"ז
עפ"י שאמר דאמרו במדרש (ב"ד פ"ה א') שמתר היתה בת
של שם ובת כהן בשריפה, ולכאורה זה רחוק מאוד שאם כן הייתה
תמר עומדת זקנה מופלגת והיאך תנעברה, וצ"ל שלא דווקא בתו
אלא מבני בני הייתה.

והנה מצנינו בחז"ל (גדרים לב) שהכונה נטלה משם וניתנה לזרוע
של אעל"ה, אלא דקשה לפי"ז היאך דנו אותה בבית כהן, ות"י עפ"י
דברי הרמב"ן ל' דלעולם צריך שיהיה ב"ב שבטים וצפני יעקב"ה שלוי
יהיה נבדל לכהונה ולא יהיה נמנה ממספר ה"ב עמד וחילק שבט
יוסף לב' שבטים, והיונו דאמר ועתה שני בניך וגו' כראובן ושמעון
יהיו לי ע"כ תורף דברי הרמב"ן.

ברם עתה שלעבר נמכר יוסף סבר יהודה שנטמע בין הגויים
ומעתה תחזור הבכורה לראובן ויתחלק לב' שבטים, ועוד יהיה
צריך ללוי להחזירו למנוח השבטים שיעלה למספר י"ב, וממילא
יוטל ממנו הכהונה ותחזור לזרוע של שם, ומזה הטעם דין יהודה
דממך בשריפה כדין בת כהן ששריף תורה הכהונה לבית אהרן, והיונו
דברי חז"ל בהכר בשר וכו' ששריף ע"י שמכרו יהודה ליוסף ושלח
לאבי הכר נא ע"י נסתבט שבכר בישרוהו דאלמלי הא לא קיימי
הא תז"ל מן.

ולולי שאני כדאי ה"א דיש להמשיך לדברי תמר עפ"י חלקת

דבריו של מרן בהקדם דברי מוסריהו הידועים של הבת עין בפסוק
ויהי כמשלש חדשים שהמשיכים לכהונה ורגיל אאמ"ר שליט"א
להחזיר בכל שנה ושנה בהתעוררות גדולה, ולא אזכיר רק הנוגע
לעניינו דלמי החותמת קאי על פך שמן של חנוכה, שהיה מונח
בחותמו של כה"ג.

ולעניינו אומר, עפ"י דברי מרן שדן יהודה לתמר כדין בת כהן
משום שחזרה הכהונה לבית אבותיה ואמיא לפי"ז ששלחה תמר
לאמר אל חמיה אתה דנת אותי כדין בת כהן משום שחזרה הכהונה
לכ"ת אבי, וזה אינו ואני רואה הכהנים החשמונאים זרע אהרן
בעבודתם בביהמ"ק ופך השמן חתום בחותמו של כה"ג, והיונו
ששלחה למי החותמות והתפילים בביהמ"ק וע"כ שלא נטמע יוסף
ונשאר בקדושתו, ונשאר הכהונה אצל בני אהרן, והכהונה נטלה
מאבינו הזקן לצמיתות, וממילא גם אם לא תודה אין מקום לדון
אותי בשריפה, וכו' לדעת המ"ר ועיין מש"כ בזה הרמב"ן ואכ"מ.

ועוד רגע דאבר בדבריו הק' של הבת עין הנה הוא כתב דהרמז
של כמשלש חדשים מרמז על ר"ה תחלת ימי הדין והיונו ג"ח
שלימים דהרי גמר החתימה הוא בזאת חנוכה כידוע, ועלה
לי במחשבת דלכאורה אין חשבון הרמז עולה יפה כי"כ
לפי"מ מיתתי ורש"י מהמ"ר שהיה הלילה לימים חסידים
והיונו לו' מקוטעו, והיא הפ' ויהי כמשלש חדשים שליש
מחדשי העיבור וזה נמצא בפ"י.

ולפי"ז לכאורה גם הרמז יתפרש בדרך זה, וקאי
אחרי חג הקדוש של שמיני עצרת שבו מתייחדים
ב"י עם הש"ת ועתה בימי חנוכה שבערו ב' פ"ק חדשים
מאז בא השטן לקטור על ב"י שעובד ח"ו בריתו ואמרה
זנתה תמר כלחך, והקב"ה מקבל טענת בני' ואומר צדקה
ממני.

והנה ידעתי מן ערכי ומי אני להלן במקום קדוש בגבול של
הרה"ק הבת עין מ"מ אל באתי לחשד דבר דהרי הרמז נשאר
מכוון לימי החנוכה ולא באתי אלא לומר גם ע"פ הגלות לנו עולה
יפה פירושו דיהי כמשלש חדשים דהינו ב' חדשים בלבד, ועדיין
יתקיים מאמר הקדוש הלו כהנ"ל.

עוד אזכיר דבר נפלא ממון בדרשת חת"ס לשבת חנוכה (שנת
תק"ף) שהקשה לדעת הרמב"ם באגרותיו שיכול הגר לומר שעשה
ניסים לאבותיו ע"כ כל הסמן הוא ר"ה בירושלמי פ"ק דבבבוי"ם
מהא דאמר ליה רבי לאעל"ה כי בא המון גויים נתתן, וזה לא
שייך בחנוכה דנעשה הנה לאבותינו בזמן החשמונאים ואין ירכו
שעשה ניסים לאבותינו אנס חנוכה ולא נעשה לאבותינו שום נס.

וכתב דבר הפלא ופלא ד"ל ע"כ דברי הרמב"ן דנס נאחזן דאמרפל
והבבוי"ם ה' נגד ה' כל הסמן הוא ר"ה בירושלמי פ"ק דבבבוי"ם
בניי, ואחד מהם הוא מלכות יון נמצא שמלחמת אע"ה בליל פסח
עם אלו המלכים ונאחזו היה הנה לצאחז בניי כיבוש המלכות
הקמים עליהם וא"כ שפיר מבקר הגר שעשה ניסים שהרי שורש
הנס מאאע"ה שהוא אב המון גויים.

אלא שאמרתם לפי"ז ד"ל אי שייך אלא על נס המלחמה שלדעת
מקצת המפרשים הוא ברכת הנס של יומא קמא משא"כ בשאר
הימים הרי מבוזר בגמ' שבת כ' שהבכרה נתקנה על תוס' הנס
בשמן, ואין בדרך הגר בשאר הימים אלא נעשה עמו דבר, דה"ק.

ואסיים בדברי מן החת"ס בתו"מ בפרשתינו בפסוק הולכים
להוריד מצרימה (גם זה מהפסוק ולשון תלמידיו ה"ל) י"ל בדרך
רמז שהמטעם הוא (י"ל הורדת יוסף ממצרים) תחילת הסיבה
לעשות מצרים כמצולה שאין בה דיגס להורידם ממצרים מכל אשר
מהם ניצוצות הקדושה, והוא הולכים (להוריד) מצרימה מכל אשר
להם עכ"ל, דברי אלוקים חיים מפיכים תקוה וחיוזק גדול לצפות
לישועתה ה' בימים חשוכים אלו ר"ל, וזה תכלית עבודת כאמ"ר בימי
חנוכה אלו לקבל על עצמם שבעבודת ה' הולכים להוריד מצרימה
להוציא הניצוצות הקדושות שפלו, בעמיק הקליפות ולבטל כח
השטן המציק והש"ת ה' יעזורנו על דבר כבוד שמו, ולבטל לקבל
פני משיח צדקנו בעגלא ובזמן קריב.

כ"ד שארץ מצפה ומיחל להצלחתך
משה סופר

הגאון רבי יעקב וייס שליט"א - משיח רוחני ישיבת אוהל שמעון ומח"ס מטעמים לאבי כבר קדמו בזה מון הכת"ס עה"ת ובשרת
א"ח ס"י כ"ט ובהאי ענינא הקשה החת"ס עה"ת למה רב האבנים (עלי יניח צדיק ראש"י) הא יפסלו בזה למזבח, דדבר שנשחטש
בו דהו"ס נכסל למזבח, ונראה דמאן ראיא להשיטות (יער דרבי), חכ"צ, משנה למלך) דסדריא להו דכשנא לאדם מצוה קלה
קימנה, און שתמנענו מלקיים אח"כ מצוה רבת, ברם למשי"כ החת"ס (תו"מ פר' שמות) בטעמייהו דלא ידע האזן את עתו, טעם
זה לא שייך באבנים ושפיר קמתמה.

במדור "מפתח הדוד" דף ק"א הארכנו דינא דשביית בהמה והבאנו אריכות גדולה בענין הנשים אם הם נמי מצוות בשביית
בהמתן, אלא ההנ"א דחיות דאיתא שמה לזכירה בכל מילי דשבת וכו' כתב המקנה קידושין ל"ה, והארכנו עוד בזה באריכות
בדברים נפלאים שהארכנו בזה גדולי האחרונים בתשובותיהם.

הרה"ג אברהם חיים שרש שליט"א - מח"ס כיכור אברהם כולל בית הלל בני ברק יש לימור בתרי אפני א' - להלכה נקטו הפוסקים
דגם נשים חייבות ודבריהן (ה"ק לקמן פ' כ"ב) שבכל עניני שותל לאנשים (ויעירי בשרת רב בפעלים אר"ח ס"י כ"ב, וכן
בקונטרס שביית השבת. כ"ג - עפ"י שרש"י ור"ן והריטב"א (ע"ז ס"ו), דשביית בהמה נכלל בלאו דלא תעשה כל מלאכה
א"כ ודאי דנשים חייבות בה.

הודעת מערכת: מפני קוצר המקום, בעזה"ת בגליון הבא נביא את שאר ההערות והארות מהרבינים החשובים שנשלחו אל
המערכת

גליון זה נדבתי ידידיו
מר נפתלי דוד סיאני ה"ו
ירושלים
אשר הרים תרומת ידו בריח
נדיבה להגדיל תורה ולהאדירה
לעילוי נשמת
דוד בן יושנה
ויה"ר שיזכור ה' לראות הצלחה
בכל מעשי ידיו

גליון זה נדבתי ידידיו הדגול
הרה"ח
אברהם מורדכי שטר שליט"א
קריית צאנז נטעם
אשר הרים תרומת ידו בריח
נדיבה להגדיל תורה ולהאדירה
לרגל ימי החנוכה
ויה"ר שבכל אשר יפנה ויעשה
יצליח"ה את דרכו

גליון זה נדבתי ידידיו הדגול
הרה"ח
אברהם מורדכי שטר שליט"א
קריית צאנז נטעם
אשר הרים תרומת ידו בריח
נדיבה להגדיל תורה ולהאדירה
לרגל ימי החנוכה
ויה"ר שבכל אשר יפנה ויעשה
יצליח"ה את דרכו

גליון זה נדבתי ידידיו הדגול
הרה"ח
אברהם מורדכי שטר שליט"א
קריית צאנז נטעם
אשר הרים תרומת ידו בריח
נדיבה להגדיל תורה ולהאדירה
לרגל ימי החנוכה
ויה"ר שבכל אשר יפנה ויעשה
יצליח"ה את דרכו

גליון זה נדבתי ידידיו הדגול
הרה"ח
אברהם מורדכי שטר שליט"א
קריית צאנז נטעם
אשר הרים תרומת ידו בריח
נדיבה להגדיל תורה ולהאדירה
לרגל ימי החנוכה
ויה"ר שבכל אשר יפנה ויעשה
יצליח"ה את דרכו

גליון זה נדבתי ידידיו הדגול
הרה"ח
אברהם מורדכי שטר שליט"א
קריית צאנז נטעם
אשר הרים תרומת ידו בריח
נדיבה להגדיל תורה ולהאדירה
לרגל ימי החנוכה
ויה"ר שבכל אשר יפנה ויעשה
יצליח"ה את דרכו

גליון זה נדבתי ידידיו הדגול
הרה"ח
אברהם מורדכי שטר שליט"א
קריית צאנז נטעם
אשר הרים תרומת ידו בריח
נדיבה להגדיל תורה ולהאדירה
לרגל ימי החנוכה
ויה"ר שבכל אשר יפנה ויעשה
יצליח"ה את דרכו

כל המעונון להצטרף למנויים ישלח מייל לדוא"ל הג"ל

לתגובות והערות להרב שלמה שוורץ פקס 077-3013270
או לדוא"ל: s25@bezeqint.net או לכתובת רח' ח-ן 3/5 קטמון
לידי מערכת "מחמדי התורה" לתורבות והנצחות 054-8439495

גליון הבא יו"ל בעזה"ת פר' ויגש הבעל"ט